

суспільства як актуальний об'єкт дидактичної лінгвістики. *Українські студії в європейському контексті*, № 9, 2024, С. 221-229. URL: https://www.researchgate.net/profile/Sergii-Sharov/publication/387130288_Ukrainski_studii_v_evropejskomu_konteksti_zb_nauk_pr_2024_No_9_386_s/links/67617e69e9b25e24af5c9790/Ukrainski-studii-v-evropejskomu-konteksti-zb-nauk-pr-2024-No-9-386-s.pdf#page=222 (дата звернення: 10.10.2025).

3. Boas T. C., Gans-Morse J. (2009). Neoliberalism: From New Liberal Philosophy to Anti-Liberal Slogan. *Studies in Comparative International Development (in German)*, 44 (2), 137–161. Retrieved from <https://escholarship.org/content/qt976373v9/qt976373v9.pdf?t=17nx9c>

Пивоваров Василь Миколайович,
завідувач кафедр культурології
Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого,
кандидат філологічних наук, доцент

ВИКОРИСТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ. МОВНА ОЦІНКА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕКСТІВ ВЕБПОРТАЛУ ПРАВООХОРОННОГО ОРГАНУ

Правильне і точне застосування української мови в правоохоронних органах є однією з головних умов ефективного функціонування правоохоронної системи. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» конкретно визначив сфери застосування української мови як державної, з-поміж яких досить важливими є публічний простір та інформаційна діяльність. Це означає, що вся інформація МВС на офіційних вебпорталах для громадськості повинна надаватися

тільки українською мовою з неодмінним дотриманням усіх норм сучасної мови, відповідати вимогам офіційно-ділового стилю. Автор розробляв підходи до мовної оцінки текстів вебпорталів правоохоронних органів [3].

Для оцінки медійних текстів правоохоронних органів вибірково проаналізовано два пресрелізи офіційного вебпорталу Національної поліції України з погляду доступності й зрозумілості наданої інформації широкому загалу, її повноти та вичерпності, адже правильно складений текст, його структурованість, логічність свідчить про високу мовну культуру та мовленнєву компетентність працівників відповідних органів.

Так, громадськість поінформували про участь представників Національної поліції України у 25-й щорічній конференції кризових переговорників у США [1] і розмістили важливе повідомлення про те, як шахраї імітують державні онлайн-сервіси: ГСЦ МВС та Кіберполіція попереджають про небезпеку [2].

Перший текст є інформативним, логічним, об'єктивним, добре структурованим і не містить жодних орфографічних чи пунктуаційних помилок. Так, інформацію подано послідовно. Спочатку викладено загальні відомості про захід, потім про участь у ньому української делегації, їхній внесок, а на завершення про результат зустрічі. У тексті використано характерні для офіційно-ділового стилю мовні засоби: юридична термінологія, усталені мовні конструкції (*кризові переговори, кризові переговори, правоохоронні органи, спецпідрозділи, поліцейські спецоперації, розмінування, документування, проєкт, реалізація, загроза, застосування зброї, захоплення заручників, спроба самогубства, лінія бойового зіткнення, бойові умови, прифронтові умови*).

У тексті іменників вжито набагато більше, аніж дієслів: *брали участь у заняттях, були запрошені як спостерігачі, натомість вони навчалися, їх запросили спостерігати* тощо. Така заміна дала змогу створити об'єктивність та безособовість,

оскільки іменникові конструкції вказують саме на факт, що *взяли участь, були запрошені*. Це надає текстові більшої вагомості.

Наявна уніфікованість та стандартизованість формулювань. Іменникові конструкції здійснення нагляду, проведення заходу, надання допомоги стали такими шаблонами. Використання таких конструкцій забезпечує зрозумілість тексту для всіх фахівців у цій сфері.

Уживання віддієслівних й абстрактних іменників підтверджує відповідність тексту офіційно-діловому стилю (*захід, представників, заняттях, загрози застосування, захоплення, спроб, взаємодії, розбору, залучення, розвиток, підтримка, співпраця, підвищення, ефективності*).

Часте використання прийменникових конструкцій: *представників з правоохоронних органів, брали участь у заняттях із комунікацій, дій у випадках загрози, взаємодії і переговорних груп і спецпідрозділів, досвідом роботи в умовах війни, робота на лінії зіткнення*.

На синтаксичному рівні простежується вживання складносурядних і складнопідрядних речень з розгалуженою структурою: *Протягом чотирьох днів українські поліцейські брали участь у лекційних і практичних заняттях із кризових комунікацій, дій у випадках загрози застосування зброї, захоплення заручників, спроб самогубства, а також взаємодії переговорних груп і спецпідрозділів SWAT*. В одному речення перераховано всі види діяльності.

Текст містить однорідні члени речення: *США, Канади, Австралії, Малайзії та Сінгапуру; із кризових комунікацій, дій..., захоплення..., спроб..., а також взаємодії...; підвищенню професійної підготовки й ефективності роботи*.

Дотримано прямого порядку слів, що дало змогу інформацію подати послідовно й логічно, без стилістичних інверсій, характерних для художнього стилю чи публіцистичного.

Отже, повідомлення на офіційному вебпорталі Національної поліції України витримано в офіційно-діловому стилі, що забезпечило точне та неупереджене висвітлення важливої події.

Текст «Шахраї імітують державні онлайн-сервіси...» відповідає нормам сучасної української мови та є зразком якісної інформаційно-роз'яснювальної роботи. Підтвердженням цьому є використання сучасної лексики (*зловмисники, афери, необізнаність, верифікація, актуальна інформація*). Сленг і розмовні конструкції відсутні, що підвищує довіру до тексту.

Речення побудовані без порушення граматичних норм, наприклад: *Такі афери розраховані на громадян, які шукають інформацію...*

Текст чітко структурований, відповідає законам логіки. Спочатку називається проблема, далі детально описано механізм шахрайства (*обіцяють швидко..., копіюють логотипи...*). Переконливо окреслено, як діє офіційна система: *Пам'ятайте: жодна державна установа... ніколи не приймає оплату на особисті картки...*. Щоб убезпечити громадян від подібних шахрайських схем, подано практичні поради, роз'яснено, що робити, якщо вже стали жертвою або виявили шахраїв. Подано конкретні поради: *не платіть на особисті картки фізичних осіб*.

У тексті не лише є попередження, а й названі причини, чому так легко ошукати особу. Зокрема, це може бути «через необізнаність громадян», «бажання швидко отримати послуги» тощо.

Також слід зауважити щодо структурованості тексту, який містить списки, виділення основних положень жирним шрифтом (*наприклад, державні послуги... надаються виключно через офіційні канали*), поділ на розділи, що є дуже зручним для читання. Таким чином текст відповідає нормам сучасної української мови. Правильний вибір мовних засобів,

конкретність, логічність у викладі, практична спрямованість надає змісту повноти і є потрібним і корисним для читачів.

Аналіз двох пресрелізів Національної поліції України засвідчує високий рівень мовної культури та мовленнєвої компетентності її працівників. Обидва тексти повністю відповідають вимогам Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та нормам офіційно-ділового стилю.

Отже, аналіз підтверджує, що контент офіційного вебпорталу повністю відповідає вимогам щодо використання української мови в медіапросторі. Дотримання стилістичних норм, а також орієнтація на зручність і зрозумілість для громадян є запорукою ефективної комунікації. Така якість роботи з інформацією свідчить про професіоналізм правоохоронного відомства та має важливе значення для належного інформування суспільства.

Список використаних джерел

1. Представники Національної поліції України взяли участь у 25-й щорічній конференції кризових переговорників у США. URL: <https://npu.gov.ua/news/predstavnyky-natsionalnoi-politsii-ukrainy-vzialy-uchast-u-25-i-shchorichnii-konferentsii-kryzovykh-perehovornykiv-u-ssha>

2. Шахраї імітують державні онлайн-сервіси: ГСЦ МВС та Кіберполіція попереджають про небезпеку. URL: <https://npu.gov.ua/news/shakhray-imituiut-derzhavni-onlain-servisy-hsts-mvs-ta-kiberpolitsiia-poperedzhaiut-pro-nebezpeku>

3. Пивоваров В. М. (2024). Формування мовленнєвої компетентності у здобувачів вищої освіти з правоохоронної діяльності. Форум Права, 80(3), 44–55. URL: <http://doi.org/10.5281/zenodo.12591917>